

Spaanse crisis vergt diepe maatregelen

2012/16
19 | 04 | 2012

MENSEN

WELVAART

BESCHERMING

Ivan Van de Cloot
Hoofdeconoom
Itinera Institute

Het is weer hommeles in Spanje en neen het gaat niet over de olifantenjacht van Koning Juan Carlos. De rente van staatspapier op 10 jaar steeg er boven de drempel van 6% wat overall alarmsignalen deed afgaan. Spanje is immers niet alleen “too big to fail” maar ook te groot om gered te kunnen worden. Althans door de reddingsfondsen zoals ze vandaag gestructureerd zijn.

Het hoorde echter nooit zover gekomen te zijn. Ondertussen reeds twee jaar geleden ijverden we voor diepgaande ingrepen zoals een Griekse schulderstructureering die hadden kunnen voorkomen dat de toestand uit de hand liep. Maar hier zijn we. De Europese Centrale Bank heeft inmiddels zelfs 1000 miljard goedkoop geld in het banksysteem gedropt om rust te brengen maar het mocht niet baten. Nochtans zette dit Spaanse, Italiaanse en andere banken aan om meer staatspapier in te slaan zodat de druk op de rente opnieuw wat afnam. Merk op dat dit beleidsantwoord wel afwijkt van wat de Verenigde Staten deden met hun kredietcrisis. Zij zetten destijds de banken aan om

zich te ontdoen van de probleembeleggingen, het Europese beleid zet de banken er net toe aan om de aankopen van Zuid-Europees staatspapier nog te verhogen. Het oorspronkelijk zo geroemde initiatief van de nieuwe ECB-voorzitter Mario Draghi zet alvast geen definitief einde aan de crisis. Een ander onderwerp van discussie is de keuze van de ECB om niet solidair verlies te nemen samen met de commerciële banken in de Griekse schuldherschikking. Hierdoor leveren aankopen door de ECB van perifeer staatspapier minder effect op omdat private partijen vrezen dat als ze ook hun koffers vullen met bijvoorbeeld Spaans staatspapier dat ze opnieuw meer dan proportioneel risico nemen.

Je bent minder geneigd samen een risico te nemen in de wetenschap dat als het misloopt jij al het verlies moet absorberen.

Essentieel is in te zien dat er nu eenmaal geen wonderoplossing op korte termijn bestaat voor de Europese crisis. Het gaat immers niet “zomaar” over wat verkeerde beleggingen maar over de noodzaak om amechtige economieën

zo te hervormen dat ze opnieuw op het spoor van economische voorspoed worden gebracht. Dit vergt talloze diepgaande hervormingen die ook tijd

vragen. Terwijl in Griekenland de crux van het probleem de overheid was die op te grote voet leefde, ligt de kern van het probleem in Spanje maar ook in een aantal andere Europese landen in hun gebrekkig concurrentievermogen. Sowieso zullen heel wat van de maatregelen die de landen nu nemen zoals arbeidsmarkthervormingen die meer kansen geven aan jongeren pas echt op termijn renderen.

Kritiek op het Europees project is in de kringen van de Brusselse elite taboe maar dat men er dan ook alles aan doet om te tonen dat de bevolking in de probleemlanden niet in de steek wordt gelaten. Hefbomen als de Europese Inves-

teringsbank en de structuur- en cohesiefondsen moeten nu echt hun bestaansreden waarmaken en optimaal gericht worden op investeringen in de landen die het meest nood hebben.

Zowel de Duitse minister van financiën Schäuble als zijn Luxemburgse collega Jüncker spraken zich deze week eensluitend uit in de zin dat het Zuid-Europees land ook helemaal geen noodprogramma van doen heeft. Het is toch al iets als men erin slaagt de communicatie in Europa te coördineren, nu nog het economisch beleid. Zo zouden landen met goede kredietwaardigheid en handelsbalansoverschotten zoals Duitsland zuurstof kunnen toedienen door hun binnenlandse vraag te stimuleren. Zuid-Europese landen kunnen dan weer een zogenaamde fiscale devaluatie overwegen waarbij ze lagere loonlasten financieren door hogere consumptiebelastingen wat de economie ook meer exportgericht zou maken. Als de druk aanhoudt dan is het alsnog te verwachten dat Spanje aanspraak maakt op haar deel van de Europese stabilisatiefondsen. In dat geval doet men er beter aan om de benutte tranche specifiek toe te wijzen aan de herkapitalisering van de Spaanse banken. Op die manier neemt men ook druk weg van de Spaanse staat terwijl

“

Het is toch al iets als men erin slaagt de communicatie in Europa te coördineren, nu nog het economisch beleid.

”

het aangeeft dat er een verzekeringsstelsel komt voor het Europees bankstelsel zodat het ook gemakkelijker wordt om werkelijk Europese banken onderling te laten bijdragen voor de stabilisatie van de Europese eenheidsmunt.

Het is alvast te hopen dat men erin slaagt de toestand in Spanje te stabiliseren. De Spaanse griep van 1919 eiste meer slachtoffers dan de eerste wereldoorlog. We hebben er allen belang bij dat de Griekse aandoening niet verspreidt naar economische kanjers als Spanje of Italië.

Ivan Van de Cloot
Hoofdeconoom

Voor duurzame economische groei
en sociale bescherming.

ONAFHANKELIJKE DENKTANK

KLARE IDEEËN, KLAAR VOOR ACTIE

Itinera Institute VZW

Leopold II Laan 184d B-1080 Brussel
T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org
www.itinerainstitute.org

Verantwoordelijke uitgever: Marc De Vos, Directeur